

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2022-4-29-37>

 <https://orcid.org/0000-0002-4506-8020>

МЕДВІДЬ Михайло Михайлович

доктор економічних наук, професор, заступник начальника з навчально-методичної роботи,
Київський інститут Національної гвардії України,
e-mail: medvidmm@ukr.net

 <https://orcid.org/0000-0001-6301-7481>

КТІТОРОВ Максим Олександрович

кандидат юридичних наук, заступник начальника з наукової роботи,
Київський інститут Національної гвардії України,
e-mail: ktitorov@ukr.net

 <https://orcid.org/0000-0001-9520-787X>

МЕДВІДЬ Юлія Іванівна

кандидатка педагогічних наук, старша наукова співробітниця науково-організаційного відділу,
Національна академія Національної гвардії України,
e-mail: medvidj84@ukr.net

 <https://orcid.org/0000-0003-1674-9588>

КУРБАТОВ Артем Андрійович

викладач кафедри тактики та тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України,
e-mail: kurbatov57@icloud.com

 <https://orcid.org/0000-0002-3754-1623>

ПАШИНСЬКИЙ Андрій Володимирович

начальник чергової служби – оперативний черговий,
Київський інститут Національної гвардії України,
e-mail: pashinsky82@gmail.com

 <https://orcid.org/0000-0002-0705-1551>

КРИВОРУЧКО Віталій Олександрович

начальник курсу № 2 факультету забезпечення державної безпеки,
Київський інститут Національної гвардії України,
e-mail: kvo_vv@ukr.net

УДК 378:355.235:355.02(477)(045)

**ВРАХУВАННЯ ТЕНДЕНЦІЙ ВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОГО ВІЙСЬКОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

За результатами проведеного дослідження, присвяченого врахуванню тенденцій воєнної політики України в організації освітнього процесу вищого військового навчального закладу (ВВНЗ), визначено:

1) необхідність здійснення перегляду методології формування та розвитку компетентностей майбутніх офіцерів НГУ, що проявляється у потребі формування їх готовності до ведення бойових дій, здатності у них виживання в автономних умовах та наданні першої медичної допомоги і самопомоги в екстремальних ситуаціях, навчання цьому особового складу, формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони

громадського порядку в умовах воєнного стану, реалізації стандартів НАТО щодо підготовки військових фахівців;

2) гіпотезу, що рівень готовності майбутніх офіцерів НГУ до ведення бойових дій залежить від того чи залучаються до проведення занять офіцери – учасники бойових дій, чи здійснюється перегляд робочих програм навчальних дисциплін з урахуванням досвіду бойових дій, чи використовується сучасне актуальне матеріально-технічне забезпечення проведення занять;

3) перелік військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей майбутнього офіцера НГУ для врахування їх у відповідних освітньо-професійних програмах першого (бака-

лаверського) рівня вищої освіти для запровадження у їх зміст базового та фахового курсів тактичного рівня військової освіти (L-1A, L-1B);

4) ускладнення кадрового забезпечення освітньої діяльності ВВНЗ у процесу запровадження стандартів НАТО щодо підготовки військових фахівців, оскільки вони не зовсім суміщається з діючими нормативно-правовими актами;

5) залежність кар'єрного зростання офіцера у ВВНЗ від його професійного розвитку;

б) умови організації використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі ВВНЗ з урахуванням впливу на неї існуючих особливостей.

Ключові слова: воєнна політика; стандарти НАТО; Національна гвардія України; кадрове забезпечення; вищий військовий навчальний заклад; військова освіта; організація освітнього процесу; майбутні офіцери; готовність, компетентності.

Постановка проблеми. Воєнна політика України за останнє десятиліття суттєво змінилася. На відміну від сьогодні – до кінця 2004 року «своїм потенційним противником Україна вважатиме державу, послідовна політика якої становить воєнну небезпеку для України, веде до втручання у внутрішні справи України, зазіхання на її територіальну цілісність та національні інтереси», «бере участь у скороченні військ і звичайних озброєнь на основі відповідних міжнародних угод, враховуючи при цьому необхідність підтримання власної обороноздатності на належному рівні» [1]. У 2008 році Україна подала заявку на отримання Плану дій щодо членства в Організації Північноатлантичного договору (НАТО).

Проте ці плани були відкладені після президентських виборів 2010 року, на яких президентом був обраний В.Ф. Янукович. Він вважав за краще залишити країну поза блоком. На тлі Євромайдану та Революції гідності В.Ф. Янукович утік з України в лютому 2014 року. Тимчасовий уряд А.П. Яценюка, який прийшов до влади, спочатку заявив, посилаючись на позаблоковий статус країни, що не планує вступати в НАТО. Однак після воєнного вторгнення російської федерації в Україну та парламентських виборів у жовтні 2014 року новий уряд визначив вступ до НАТО пріоритетом.

21 лютого 2019 року до Конституції України було внесені зміни, норми щодо стратегічного курсу України на членство в Європейському Союзі та НАТО [2]. Все вище зазначене, а особливо вторгнення в Україну у 2022 році російською федерацією (що є частиною російсько-української війни, розв'язаною російською федерацією у 2014 році) суттєво впливає

на зміни в організацію освітнього процесу вищого військового навчального закладу (ВВНЗ).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Перспективну модель системи військової освіти України, яка забезпечує імплементацію стандартів освіти та підготовки держав-членів НАТО в національній системі військової освіти запропонували І.С. Руснак, В.І. Мірненко, М.В. Касьяненко, В.М. Оліферук, Д.В. Вітер [3], В.С. Артамощенко [4] у своїх працях. Відповідно до їх публікацій та проекту Концепції трансформації системи військової освіти від 2022 року визначено, що ступінь вищої освіти бакалавра та тактичний рівень військової освіти здобувається на основі повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти курсантами за освітньо-професійними програмами (ОПП) відповідних спеціальностей буде реалізовуватися з одночасним опануванням освітніх програм професійної військової освіти базового (L-1A) та фахового (L-1B) курсів тактичного рівнів. Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 05.07.2022 року № 175 [5] таку підготовку необхідно запровадити «починаючи з 2022–2023 року».

В організаційно-методичних рекомендаціях з розроблення (коригування) основних освітніх документів з підготовки військових фахівців офіцерського, сержантського (старшинського) складу у ВВНЗ, закладах фахової передвищої військової освіти та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти визначено перелік навчальних дисциплін військово-професійної підготовки та військово-спеціальної підготовки, які відповідають зазначеним курсам [6]. Проте компетентності майбутнього офіцера відповідні визначеному переліку навчальних дисциплін в нормативно-правових актах не зазначені.

Крім того виникає необхідність здійснення перегляду методології формування та розвитку компетентностей майбутніх офіцерів Національної гвардії України (НГУ), що проявляється у потребі формування їх готовності до ведення бойових дій, здатності у них виживання в автономних умовах та наданні першої медичної допомоги і самопомоги в екстремальних ситуаціях (основні причини смерті 80–90% поранених – велика втрата крові та шок), навчання цьому особового складу, формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадського порядку в умовах воєнного стану, у тому числі ре-

алізації стандартів НАТО щодо підготовки військових фахівців. Нажаль, відповідні наукові публікації не зустрічаються.

Мета дослідження полягає у необхідності врахування тенденцій воєнної політики України в організацію освітнього процесу вищого військового навчального закладу.

Виклад основного матеріалу дослідження. На думку авторів статті формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до ведення бойових дій залежить від того чи залучаються до проведення занять офіцери – учасники бойових дій, чи здійснюється перегляд робочих програм навчальних дисциплін з урахуванням досвіду бойових дій, чи використовується сучасне актуальне матеріально-технічне забезпечення проведення занять [7].

Учасники бойових дій вважають актуальною таку тематику проведення занять, яку необхідно враховувати під час перегляду робочих програм навчальних дисциплін:

- використання програмного забезпечення для нанесення оперативної обстановки, позначення цілей, корегування мінометів та артилерії різними способами; їх переваги, призначення та можливості; передача даних без виходу в ефір; підключення безпілотного літального апарату до складників відповідного програмного забезпечення;

- види спорядження (універсальні, різних видів бою та для інших конкретних ситуацій); підбір засобів індивідуального захисту для різних умов службово-бойової діяльності;

- розкриття змісту протоколу «March» – особливості дій військовослужбовців у різних умовах надання домедичної допомоги;

- кейси реалізації комплексу знань, умінь навичок групою військовослужбовців в умовах наближених до бойових (поєднання тактики, фізичної підготовки та медицини); забезпечення мінної безпеки та надання домедичної допомоги при мінно-вибухових травмах; використання програмного забезпечення та даних аерозвідки для орієнтування на місцевості та визначення маршруту руху;

- методика сучасного радіоелектронного маскування;

- застосування сучасних технічних засобів спорядження у реалізації відомих способів розвідки;

- застосування різноманітного програмного забезпечення в управлінні безпілотним літальним апаратом: їх переваги та недоліки;

- порядок дій малих бойових груп при веденні бойових дій в місті, під час штурму

будівлі, автомобіля, автобуса, особливості застосування бойових порядків під час виконання завдань тощо.

У Київському інституті Національної гвардії України (КІ НГУ) проводиться відповідна робота.

Важливим також є впровадження вивчення процедур прийняття військових рішень Troop Leading Process (TLP) у освітній процес КІ НГУ. У серпні 2022 року освітньо-професійні програми (ОПП) Київського інституту Національної гвардії України «Правове забезпечення службово-бойової діяльності частин та підрозділів Національної гвардії України» спеціальності 081 Право першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та «Забезпечення державної безпеки підрозділами Національної гвардії України» спеціальності 251 Державна безпека першого (бакалаврського) рівня вищої освіти були перепрацьовані з урахуванням наказу Міністерства оборони України від 05.07.2022 року № 175 «Про організацію підготовки офіцерського, сержантського складу у вищих військових навчальних закладах, закладах фахової передвищої військової освіти Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти» [5] та розпорядження Міністерства оборони України від 04.08.2022 року № 19691/з «Організаційно-методичні рекомендації з розроблення (коригування) основних освітніх документів з підготовки військових фахівців офіцерського, сержантського (старшинського) складу у вищих військових навчальних закладах, закладах фахової передвищої військової освіти та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти» [6].

Ці нормативно-правові акти визначають, що курсанти, які поступили до вищих військових навчальних закладів у 2022 році, навчаються за освітньо-професійними програмами, які містять базовий та фаховий курси тактичного рівня (L1A, L1B). Серед дисциплін базового курсу тактичного рівня L1A є обов'язковою дисципліною «Основи військового управління (у тому числі штабні процедури НАТО)», за змістом яка розкриває процедури прийняття військових рішень TLP. Для реалізації даної дисципліни у КІ НГУ є викладачі, які пройшли відповідну підготовку.

У процесі перегляду ОПП виникла складність з визначенням відповідних для освітніх компонентів переліку військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей майбутнього офіцера, оскільки у вище згаданих нормативно-правових актах вони не зазначені. ОПП

були складені таким чином, що реалізуючи її здобувач формує компетентності у тому числі визначені стандартом вищої освіти України зі спеціальності 253 Військове управління (за видами збройних сил) шляхом запровадження базового та фахового курсів тактичного рівня (L1A, L1B). Це дає можливість присвоїти йому кваліфікацію «офіцер тактичного рівня», що відповідає очікуванням замовника на підготовку фахівців (представника роботодавця) – Міністерства внутрішніх справ України та Головного управління НГУ. Такий підхід був використаний при підготовці майбутніх офіцерів за скороченими строками підготовки [7].

Отже, зважаючи на відзначене, нами визначено перелік військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей майбутнього офіцера НГУ.

Військово-професійні компетентності (ВПК).

ВПК1. Здатність планувати, організувати і вести бій підрозділом (за видами, родами Збройних Сил України, інших військових формувань (ЗСУ, ІВФ), утворених відповідно до законів України).

ВПК2. Здатність здійснювати всебічне забезпечення підрозділу (за видами, родами ЗСУ, ІВФ) в ході бойового застосування та повсякденної діяльності.

ВПК3. Здатність оцінювати противника та прогнозувати найбільш імовірні варіанти його дій при вирішенні бойових завдань в різних видах бою.

ВПК4. Здатність здійснювати морально-психологічне забезпечення діяльності військового підрозділу.

ВПК5. Здатність виконувати комп'ютерні обчислення щодо оцінки ефективності бойового застосування і забезпечення повсякденної діяльності підрозділу (за видами, родами ЗСУ, ІВФ).

ВПК6. Здатність опановувати знання в інших галузях професійної діяльності, здійснювати пошук, аналізувати та надавати критичну оцінку інформації з різних джерел.

Військово-спеціальні компетентності за спеціалізацією (ВСК).

ВСК1. Здатність управляти підрозділом (за видами, родами ЗСУ, ІВФ) в ході бойового застосування та повсякденної діяльності на основі знань і розуміння правових засад функціонування держави і основ законодавства України, системи забезпечення національної безпеки України, сутності та основних питань етики збройної боротьби, професії офіцера.

ВСК2. Здатність застосовувати штатне озброєння та військово техніку підрозділу (за видами, родами ЗСУ, ІВФ).

ВСК3. Здатність визначати (ідентифікувати) та описувати зразки озброєння та військової техніки армій держав-членів НАТО і противника на основі знань їх основних технічних характеристик і розуміння способів їх дій.

ВСК4. Здатність здійснювати водіння і технічне обслуговування базових машин підрозділу (за видами, родами ЗСУ, ІВФ), організувати їх підготовку до маршу.

ВСК5. Здатність працювати автономно та в команді (включаючи навички лідерства), виконуючи посадові обов'язки в ході бойового застосування та повсякденної діяльності підрозділу (за видами, родами ЗСУ, ІВФ).

ВСК6. Здатність переносити тривалі різнопланові фізичні навантаження.

У проєкті Концепції трансформації системи військової освіти від 2022 року також визначено, що курс офіцерів об'єднаних штабів (L3) є складовою освітньої програми підготовки фахівців ступеня магістра за спеціальностями «Військове управління (за видами збройних сил)», «Забезпечення військ (сил)», курс вищого керівного складу стратегічного рівня (L4) є складовою освітньої програми підготовки фахівців ступеня магістра за спеціальністю «Національна безпека (за окремими сферами та видами діяльності)», а також те, що «ступінь вищої освіти доктора філософії може здобуватися особами офіцерського складу на основі ступеня вищої освіти магістр за освітньо-науковими програмами відповідних спеціальностей».

На думку авторів статті такий підхід може вплинути на зміну віку потенційного абітурієнта на навчання за освітньою програмою підготовки фахівців ступеня доктора філософії, що є потенційним ризиком невиконання ліцензійних вимог провадження освітньої діяльності ВВНЗ у майбутньому. Наприклад, особа завершує навчання за освітньою програмою підготовки фахівців ступеня магістра спеціальності «Озброєння та військова техніка» в 23 роки і такого фахівця можна уже призначити на посаду викладача або розглядати як абітурієнта на навчання за освітньою програмою підготовки фахівців ступеня доктора філософії. Раніше особа завершувала навчання за освітньою програмою підготовки фахівців ступеня магістра спеціальності «Військове управління (за видами збройних сил)», «Забезпечення військ (сил)» мінімум у 29 років (зі запровадженням курсів професійної військової освіти вік суттєво збільшується) і такого фахівця можна було б призначити на посаду викладача або розглядати як абітурієнта на навчання за освітньою програмою підготовки фахівців сту-

пеня доктора філософії. Такий підхід може призвести до того, що присудження ступеня доктора філософії офіцеру може співпадати з його набуттям пенсійного віку. Ще

складніша ситуація з спеціальністю «Національна безпека (за окремими сферами та видами діяльності)» (рис. 1).

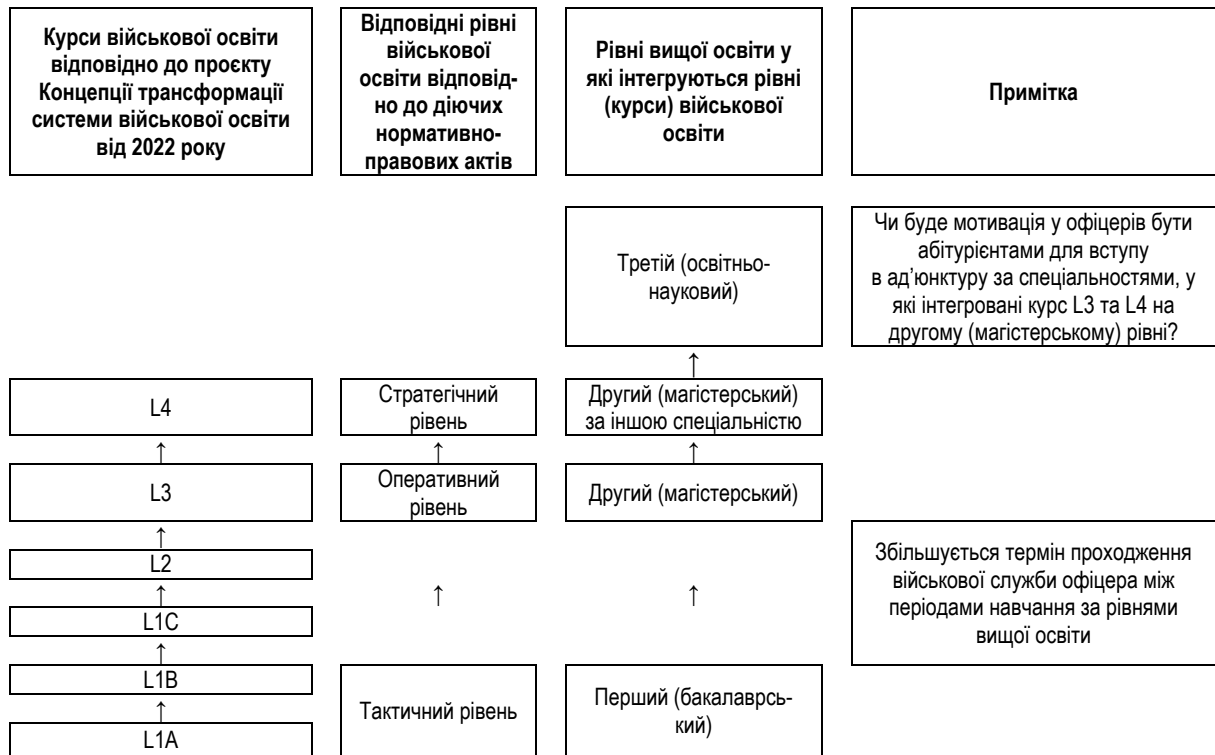

Рис. 1. Ускладнення кадрового забезпечення освітньої діяльності ВВНЗ із запровадженням стандартів НАТО щодо підготовки військових фахівців

Отже, із запровадження стандартів НАТО щодо підготовки військових фахівців ускладнюється кадрове забезпечення освітньої діяльності ВВНЗ, оскільки вони не зовсім суміщаються з діючими нормативно-правовими актами.

Необхідно звернути увагу, що прослідковується залежність кар'єрного зростання офіцера у ВВНЗ від його професійного розвитку (рис. 2).

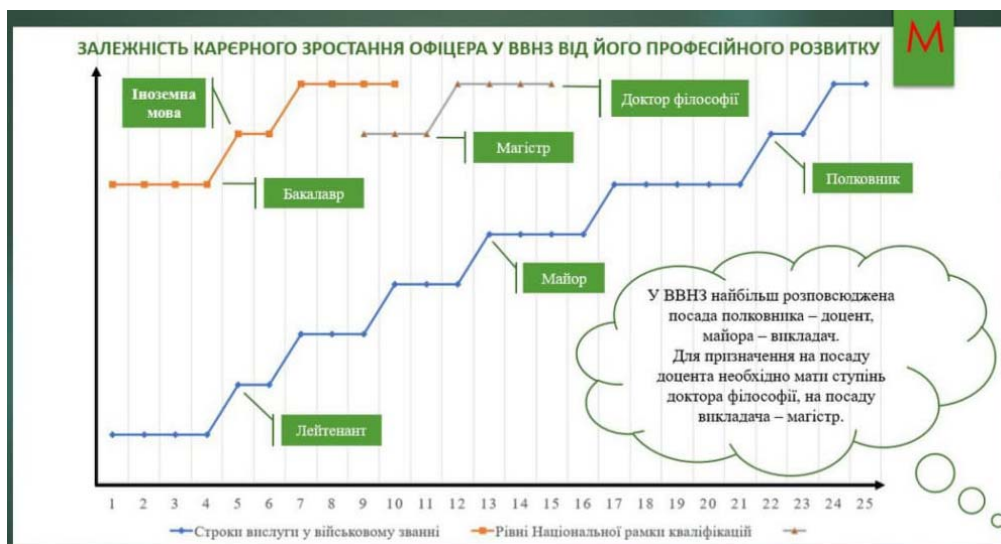

Рис. 2. Залежність кар'єрного зростання офіцера у ВВНЗ від його професійного розвитку

За результатами попередніх досліджень можна стверджувати, що організація освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) має низку особливостей, які необхідно враховувати у

процесі розвитку системи внутрішнього забезпечення якості ВВНЗ [8–12] та у процесі підготовки до акредитацій освітніх програм (ОП) [13]. З отриманого досвіду підготовки ВВНЗ до акредитацій ОП та

проведення акредитацій у якості експертів встановлено, що згадані особливості впливають на результати оцінювання рівня відповідності критерію 7 «Освітнє середовище та матеріальні ресурси», зокрема за підкритеріями 7.1. «Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання» та 7.4. «Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП».

Відповідно до Рекомендацій щодо застосування критеріїв оцінювання якості ОП [14] під час акредитації ОП ВВНЗ повинен продемонструвати «чи є достатніми для реалізації ОП: бібліотека, у т. ч. електронні ресурси, наповнення фондів, інша інфраструктура, обладнання, необхідність якого зумовлена особливостями ОП. ЕГ оцінює, чи ЗВО використовує для освітньої діяльності на ОП необхідне програмне забезпечення, фінансове, навчально-методичне забезпечення тощо», а також «достатність підтримки здобувачів освіти під час використання технологій дистанційного навчання». Отже, використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі ВВНЗ необхідно організувати з урахуванням впливу на неї існуючих особливостей.

Організація дистанційного навчання у закладах вищої освіти регулюється наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» [15]. Проте його зміст не враховує особливості організації освітнього процесу ВВНЗ. У ВВНЗ освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; контрольні заходи. За необхідності навчальні заняття проводяться дистанційно у синхронному або асинхронному режимі. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Лабора-

торне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій. Практична підготовка здобувачів (військові практики та військові стажування) дистанційно не проводиться. За необхідності контрольні заходи можуть здійснюватися відповідно до рішення вченої ради ВВНЗ дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації здобувача. Щодо можливості здійснювати атестацію дистанційно приймається окреме рішення вченої ради ВВНЗ.

Враховуючи те, що у ВВНЗ не всі освітні компоненти та не всі види занять інших освітніх компонентів за ОП можуть реалізовуватись дистанційно, то у ВВНЗ в принципі не може реалізовуватись ОП за дистанційною формою здобуття освіти. Може йти лише про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі ВВНЗ. Такі особливості необхідно відображати у нормативно-правових актах ВВНЗ, як це зроблено в КІ НГУ [16].

Проблемним питанням є реалізація вимоги наказу Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» [15] науково-педагогічні працівники ВВНЗ, в яких організовано використання технологій дистанційного навчання, «повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання (не рідше одного разу на 5 років та обсягом не менше 108 академічних годин). Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання». На жаль, на освітніх платформах України дуже мало відповідних онлайн-курсів. Шляхом вирішення даної проблеми може бути організація проведення відповідних курсів у ВВНЗ, як це організовано у Національній академії НГУ [9; 10; 17].

Висновки і перспективи подальших досліджень. За результатами проведеного дослідження присвяченому врахуванню тенденцій воєнної політики України в організацію освітнього процесу ВВНЗ визначено:

1) необхідність здійснення перегляду методології формування та розвитку компетентностей майбутніх офіцерів НГУ, що проявляється у потребі формування їх готовності до ведення бойових дій, здатності у них виживання в автономних умовах та

наданні першої медичної допомоги і само-допомоги в екстремальних ситуаціях, навчання цьому особового складу, формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання службових завдань з охорони громадського порядку в умовах воєнного стану, реалізації стандартів НАТО щодо підготовки військових фахівців;

2) гіпотезу, що рівень готовності майбутніх офіцерів НГУ до ведення бойових дій залежить від того чи залучаються до проведення занять офіцери – учасники бойових дій, чи здійснюється перегляд робочих програм навчальних дисциплін з урахуванням досвіду бойових дій, чи використовується сучасне актуальне матеріально-технічне забезпечення проведення занять;

3) перелік військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей майбутнього офіцера НГУ для урахування їх у відповідних освітньо-професійних програмах першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для запровадження у їх зміст базового та фахового курсів тактичного рівня військової освіти (L-1A, L-1B);

4) ускладнення кадрового забезпечення освітньої діяльності ВВНЗ у процесі запровадження стандартів НАТО щодо підготовки військових фахівців, оскільки вони не зовсім суміщається з діючими нормативно-правовими актами;

5) залежність кар'єрного зростання офіцера у ВВНЗ від його професійного розвитку;

б) умови організації використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі ВВНЗ з урахуванням впливу на неї існуючих особливостей.

Подальші дослідження будуть присвячені здійсненню перегляду методології формування та розвитку компетентностей майбутніх офіцерів НГУ.

Список бібліографічних посилань

1. Про Военну доктрину України: постанова Верховної ради України від 19.10.1993 N 3529-XII, зі змінами від 21.12.2000, втратила чинність – від 01.02.2005. URL: <https://cutt.ly/nMLivUw> (дата звернення: 20.11.2022).
2. Конституція України від 28.06.1996, зі змінами від 01.01.2020. URL: <https://cutt.ly/aMZhrDk> (дата звернення: 20.11.2022).
3. Руснак І.С., Мірненко В.І., Касьяненко М.В., Оліферук В.М., Вітер Д.В. Інноваційна військова освіта: стан і перспективи розвитку. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*, 2022. № 28. С. 238–250.
4. Артамощенко В.С. Розвиток системи військової освіти. Розроблення програмного документа Кабінету Міністрів України. *Наука і оборона*, 2021. № 4. С. 26–33.
5. Про організацію підготовки офіцерського, сержантського складу у вищих військових навчальних закладах, закладах фахової передвищої військової освіти Міністерства оборони України та військо-

вих навчальних підрозділів закладів вищої освіти: наказ Міністерства оборони України від 05.07.2022 року № 175.

6. Організаційно-методичні рекомендації з розроблення (коригування) основних освітніх документів з підготовки військових фахівців офіцерського, сержантського (старшинського) складу у вищих військових навчальних закладах, закладах фахової передвищої військової освіти та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти: розпорядження Міністерства оборони України від 04.08.2022 року № 19691/з.
7. Медвідь Ю.І. Формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Глухів, 2019. 19 с.
8. Медвідь М.М., Бабков Ю.П., Шаповал О.М. Методика створення умов присвоєння професійної кваліфікації «офіцер тактичного рівня» здобувачеві за скороченими строками підготовки. *Честь і закон*, 2021. № 3 (78). С. 101–108.
9. Медвідь М.М., Тробюк В.І., Черніченко І.Ю., Д'яченко О.А., Хомякова В.І. Методика розвитку системи внутрішнього забезпечення якості закладу вищої освіти, особливості здійснення її процедур та заходів у вищому військовому навчальному закладі. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. 2020. Вип. 3. С. 226–235.
10. Medvid, M., Dem'yanyshyn, V., Chernichenko, I., Honchar, V., Liutyi, V. The Development of Readiness for the Educational Activities in Teachers of Higher Military Educational Institutions. *Proceedings of the 2020 3rd International Seminar on Education Research and Social Science (ISERSS 2020)*, *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. 2021. Volume 516, pp. 416–422. DOI: <https://doi.org/10.2991/assehr.k.210120.077>.
11. Medvid, M., Trobyuk, N., Storoska, M., Lysychkina, O., Medvid, Yu. Experimental verification of the pedagogical conditions efficacy to build tolerance among future officers of the National Guard of Ukraine. *SHS Web of Conferences, Second International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (ICHTML 2021)*. 2021. 104. DOI: 10.1051/shsconf/202110403014.
12. Медвідь М.М., Черніченко І.Ю., Сінна А.Ю. Стратегія формування та розвитку системи зворотного зв'язку Національної академії Національної гвардії України. *Збірник наукових праць Національної академії Національної гвардії України*, 2021. № 2 (38). С. 82–87.
13. Медвідь М.М. Методика підготовки вищого військового навчального закладу до акредитації за критеріями оцінювання якості освітньої програми №№ 1 та 2. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*, 2020. Вип. 1. С. 129–137.
14. Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми: протокол НАЗЯ-ВО від 17.11.2020 р. URL: <https://cutt.ly/snYDa1F> (дата звернення: 14.11.2022).
15. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466. URL: <https://cutt.ly/2MvToqk> (дата звернення: 14.11.2022).
16. Положення про використання технологій дистанційного навчання у Київському інституті Національної гвардії України. URL: <https://cutt.ly/7MvTALA> (дата звернення: 14.11.2022).
17. ОПП «Підвищення кваліфікації НПП та ПП з удосконалення освітнього процесу», 31 с. URL: <https://cutt.ly/LMvRWob> (дата звернення: 14.11.2022).

References

1. On the Military Doctrine of Ukraine: Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine dated 19.10.1993 N 3529-XII, as amended on 21.12.2000, expired –

- 01.02.2005. Retrieved 20.11.2022, from <https://cutt.ly/nMLivUw>. [in Ukr.].
2. Constitution of Ukraine of 28.06.1996, as amended on 01.01.2020. Retrieved 20.11.2022, from <https://cutt.ly/aMZhRDk> [in Ukr.].
 3. Rusnak, I.S., Mirnenko, V.I., Kasianenko, M.V., Oliferuk, V.M., Viter, D.V. (2022). Innovative military education: state and prospects for development. *Problems of innovation and investment development*, 28: 238–250 [in Ukr.].
 4. Artamoshchenko, V.S. (2021). Development of the military education system. Development of a program document of the Cabinet of Ministers of Ukraine. *Science and Defense*, 4: 26–33 [in Ukr.].
 5. On the organization of training of officers and non-commissioned officers in higher military educational institutions, institutions of professional pre-higher military education of the Ministry of Defence of Ukraine and military educational units of higher education institutions: Order of the Ministry of Defence of Ukraine of 05.07.2022 No. 175 [in Ukr.].
 6. Organizational and methodological recommendations for the development (adjustment) of basic educational documents for the training of military specialists of officer, sergeant (sergeant major) personnel in higher military educational institutions, institutions of professional pre-higher military education and military educational units of higher educational institutions: Order of the Ministry of Defence of Ukraine dated 04.08.2022 No. 19691/z [in Ukr.].
 7. Medvid, Yu. I. (2019). Formation of readiness of future reserve officers for service and combat activities in the process of professional training: Abstract of PhD dissertation. Hlukhiv, 19 p. [in Ukr.].
 8. Medvid, M.M., Babkov, Yu.P., Shapoval, O.M. (2021). Methodology for creating conditions for assigning the professional qualification of "tactical level officer" to an applicant for a reduced training period. *Honor and Law*, 3(78): 101–108 [in Ukr.].
 9. Medvid, M.M., Trobiuk, V.I., Chernichenko, I.Yu., Diachenko, O.A., Khomiakova, V.I. (2020). Methodology of development of the system of internal quality assurance of higher education institution, features of its procedures and activities in higher military educational institution. *Bulletin of Cherkasy University. Series "Pedagogical Sciences"*, 3: 226–235 [in Ukr.].
 10. Medvid, M., Demianyshyn, V., Chernichenko, I., Honchar, V., Liutyi, V. (2021). The Development of Readiness for the Educational Activities in Teachers of Higher Military Educational Institutions. *Proceedings of the 2020 3rd International Seminar on Education Research and Social Science (ISERSS 2020), Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 516: 416–422. DOI: <https://doi.org/10.2991/assehr.k.210120.077>.
 11. Medvid, M., Trobiuk, N., Storoska, M., Lysyckina, O., Medvid, Yu. (2021). Experimental verification of the pedagogical conditions efficacy to build tolerance among future officers of the National Guard of Ukraine. *SHS Web of Conferences, Second International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (ICHTML 2021)*, 104. DOI: 10.1051/shsconf/202110403014.
 12. Medvid, M.M., Chernichenko, I.Yu., Sinna, L.Yu. (2021). Strategy of formation and development of the feedback system of the National Academy of the National Guard of Ukraine. *Collection of scientific works of the National Academy of the National Guard of Ukraine*, 2(38): 82–87 [in Ukr.].
 13. Medvid, M.M. (2020). Methodology of preparation of higher military educational institution for accreditation according to the criteria for assessing the quality of educational program №№ 1 and 2. *Collection of scientific works of Uman State Pedagogical University*, 1: 129–137 [in Ukr.].
 14. Recommendations on the application of criteria for assessing the quality of the educational program: protocol of the NAFHEQA of 17.11.2020. Retrieved 14.11.2022, from <https://cutt.ly/snYDa1F>. [in Ukr.].
 15. On approval of the Regulation on distance learning: Ministry of Education and Science of Ukraine of 25.04.2013 № 466. Retrieved 14.11.2022, from <https://cutt.ly/2MvToqk>. [in Ukr.].
 16. Regulations on the use of distance learning technologies at the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine. Retrieved 14.11.2022, from <https://cutt.ly/7MvTALA>. [in Ukr.].

MEDVID Mykhailo

Doctor of Sciences (Economics), Professor, Deputy Head for Educational and Methodological Work,
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

KTITOROV Maksym

PhD in Law, Deputy Head for Scientific Work,
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

MEDVID Yuliia

PhD in Pedagogy, Senior Researcher of the Scientific and Organizational Department,
National Academy of the National Guard of Ukraine

KURBATOV Artem

Teacher of the Department of Tactics and Tactical Special Training,
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

PASHYNSKYI Andrii

Chief of Duty Service Department – Duty Service Officer,
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

KRYVORUCHKO Vitalii

Chief of Course 2 of Faculty Providing of State Security,
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

ACCOUNTING OF THE TRENDS OF THE MILITARY POLICY OF UKRAINE IN THE ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS OF THE HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTION

Summary. *Ukraine's military policy has changed significantly over the last decade. By the end of 2004, "Ukraine will consider as its potential adversary a state whose consistent policy poses a military danger to Ukraine, leads to interference in Ukraine's internal affairs, encroachment on its territorial integrity and national interests," "participates in the reduction of troops and conventional weapons on the basis relevant international agreements, while taking into account the need to maintain one's own defense capability at an appropriate level."*

In 2008, Ukraine submitted an application for an Action Plan for membership in the North Atlantic Treaty Organization (NATO). However, these plans were shelved after the 2010 presidential election, in which Viktor Yanukovich was elected president. He preferred to leave the country outside the bloc. Against the background of Euro-maidan and the Revolution of Dignity, Viktor Yanukovich fled Ukraine in February 2014. Arseniy Yatsenyuk's interim government, which came to power, initially stated, citing the country's non-aligned status,

that it had no plans to join NATO. However, after the military invasion of the Russian Federation in Ukraine and the parliamentary elections in October 2014, the new government made joining NATO a priority. On February 21, 2019, amendments were made to the Constitution of Ukraine, regulations regarding Ukraine's strategic course for membership in the European Union and NATO. All of the above, and especially the invasion of Ukraine in 2022 by the Russian Federation (which is part of the Russian-Ukrainian war started by the Russian Federation in 2014), significantly affects changes in the organization of the educational process of the higher military educational institution (HMEI).

Methods: analysis and synthesis.

Results. Conducted research dedicated to taking into account the trends of the military policy of Ukraine in the organization of the educational process of HMEI.

Originality. According to the results of the study devoted to taking into account the trends of the military policy of Ukraine in the organization of the educational process of HMEI, it was determined:

1) the need to review the methodology of formation and development of competences of future officers of the NGU, which is manifested in the need to form their readiness to conduct combat operations, their ability to survive in autonomous conditions and provide first medical aid and self-help in extreme situations, training of this personnel, formation the readiness of future officers of the NGU to perform official tasks for the protection of public order in conditions of martial law, the implementation of NATO standards for the training of military specialists;

2) the hypothesis that the level of readiness of future NGU officers to conduct combat operations depends on whether officers participating in combat operations are involved in the training, whether the work programs of

educational disciplines are revised taking into account the experience of combat operations, whether modern, up-to-date logistical support is used occupations;

3) a list of military-professional and military-special competencies of the future officer of the NGU for consideration in the relevant educational and professional programs of the first (bachelor) level of higher education for the introduction into their content of the basic and professional courses of the tactical level of military education (L-1A, L-1B);

4) complication of personnel provision of the educational activities of the HMEI in the process of introducing NATO standards for the training of military specialists, since they are not completely compatible with the current regulatory and legal acts;

5) the dependence of an officer's career growth at the HMEI on his professional development;

6) the conditions for organizing the use of distance learning technologies in the educational process of HMEI, taking into account the impact of existing features on it.

Conclusion. According to the results of the study devoted to taking into account the trends of the military policy of Ukraine in the organization of the educational process of the HMEI, it was determined the need to revise the methodology of formation and development of competencies of future officers of the NGU.

Keywords: military policy, NATO standards, National Guard of Ukraine, personnel support, higher military educational institution, military education, organization of the educational process, future officers, readiness, competencies.

Одержано редакцією 22.11.2022
Прийнято до публікації 02.12.2022